

תוכן

2.....	מבוא
4.....	פרק ראשון – מדיניות סחר בדרום אסיה
4.....	מדיניות הסחר של סין
7.....	הקמת איגוד מדינות דרום אסיה ASEAN – רקע היסטורי ומאפייני חברות האיגוד
10.....	פרק שני: מאפייני הסכם הסחר החופשי בין סין ל- ASEAN
13.....	פרק שלישי: השפעת הסכם הסחר החופשי בין סין ו-ASEAN
13.....	השפעות כלכליות
15.....	השפעות מדיניות-פוליטיות
18.....	סיכום
20.....	ביבליוגרפיה

מבוא

עד לסוף שנות ה-70, סין ניהלה מדיניות כלכלית ופוליטית קומוניסטית ומסוגרת, ומדיניות זו הקשתה עליה לקחת חלק בכלכלה העולמית. אולם החל מסוף שנות ה-70 סין החלה לקדם מדיניות הדלת הפתוחה שבה היא החלה לגלות סימני מעורבות בזירה הבינלאומית וכן היא הזמינה פירמות פרטיות רבות לקחת חלק בפיתוח התשתית המסחרית והכלכלית במדינה. סין קידמה תחילה יותר מעורבות מערבית מאשר מעורבות של שווקים מקומיים מתוך הסברה כי ההון הכלכלי והאנושי, היזמות, והמפעלים הגדולים שוכנים במערב (Alon, 2003). במקביל, מדינות דרום אסיה, שאופיינו באוריינטציה אנטי-קומוניסטית לאורך המלחמה הקרה, פיתחו ביניהם הסכמי מסחר וביטחון שנועדו להתמודד עם האיומים מברית-המועצות וסין והזה בתורו הוביל לכך שסין כמעט ולא ניהלה יחסי מסחר מקיפים עם שכנותיה (Li, Scollay, & Maani, 2016).

בשנות ה-90 סין כבר פיתחה עמדה ברורה לפיה עליה לקחת חלק משמעותי בזירה הכלכלית הבינלאומית ואף לפתח הסכמי סחר חופשי עם מדינות שונות. בהתאם לכך סין ביקשה להפחית את המתיחות עם שכנותיה מתוך כוונה להשתלב בהסכמי המסחר המקומי ובכך לקחת חלק באחד מהסכמי הסחר החשובים והגדולים בעולם (Li, Scollay, & Maani, 2016). הצטרפותה של סין לאיגוד מדינות דרום אסיה – אסיאן, וביסוס הסכם הסחר החופשי עימם בשנת 2002 ASEAN-China Free Trade Agreement (ACFTA) אפשר לסין להתמודד הן עם מעצמות כלכליות מרכזיות כדוגמת ארה"ב וגוש היורו, אך במקביל לנהל הסכם סחר שאיננו כולל מעורבות המערבית (Peter, 2015).

הסכם הסחר עם איגוד מדינות דרום אסיה אפשר להביא לשינויים כלכליים משמעותיים הן באזור האמור והן בסין. אולם הסכם הסחר החופשי היווה גם פוטנציאל להשפעה על היבטים מדיניים וביטחוניים. כך למשל הסכם הסחר החופשי עודד את חברי האיגוד וסין לנסות ולמצוא פתרון למאבקי השליטה בים סין הדרומי. ברם, בעוד שסין הצליחה להביא לשינוי מהותי בתחום המסחר האזורי ויצירת תלות כלכלית של מדינות האזור בסין (Salidjanova, & Koch-Weser, 2015; Tai, & Soong, 2014), נידמה כי הסוגיה הביטחונית והמדינית עדיין נותרה מאתגרת עבור סין ומדינות דרום אסיה, כדוגמת השליטה בים סין הדרומי והניסיון הסיני לשלוט על נתיבי השיט המרכזיים בים זה (Dosch, 2015).

שאלת המחקר: מהי השפעת הסכם הסחר החופשי משנת 2002 בין סין לבין איגוד מדינות דרום אסיה-ASEAN-China Free Trade Agreement (ACFTA) בהקשר כלכלי וביטחוני?

מטרת המחקר היא לבחון את השינויים שחלו על סין והחברות באיגוד המדינות של דרום אסיה
הן בהקשר כלכלי ובטחוני ולבחון את אופי השינויים החל משנת 2000 – טרם כניסת סין לאיגוד,
ועד לשנת 2015 – הזמן הנוכחי. על מנת לבחון זאת, יבוצע מחקר עיוני שהתבסס על מחקרים
אקדמיים בתחום והן דוחות כלכליים וביטחוניים. המחקר יתמקד בראשיתו במדיניות הסחר
בדרום אסיה שיכלול את מדיניות המסחר של סין וסקירה אודות הקמת איגוד מדינות דרום אסיה.
לאחר מכן יבחנו מאפייני הסכם הסחר החופשי בין סין לאיגוד האמור ולבסוף יבחנו ההשפעות של
ההסכם הן על הכלכלות המעורבות בדגש על סין והן בהקשרים ביטחוניים אזוריים.